

Materiały do dodatkowej pracy dla uczniów.

Do mieszkańców

Warszawskiego jeneralnego gubernatorstwa!

Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemie polskie przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego sił swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnym porozumieniu.

Sprzymierzeni Monarchowie, biorąc należyty wzgląd na ogólne warunki polityczne Europy jakoteż na dobro i bezpieczeństwo własnych krajów i ludów, żywią niezłomną nadzieję, że obecnie spełnią się życzenia państwowego i narodowego rozwoju Królestwa Polskiego.

Wielkie zaś, od zachodu z Królestwem Polskiem sąsiadujące mocarstwa z radością ujrzą u swych granic wschodnich wskrzeszenie i rozkwit wolnego, szczęśliwego i własnym narodowym życiem cieszącego się państwa.

Z najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego.

Jenerał-Gubernator

v. Beseler.

Karykatura zatytułowana *Polski orzeł* pochodzi z wydania niemieckiego tygodnika, które ukazało się w 1916 r. po ogłoszeniu *Aktu 5 listopada*. Do rysunku dołączono podpis: *Oby tylko nie zapomniał, że to myśmy go wysiedzieli!*

a) Wyjaśnij, co symbolizują orły oznaczone numerami 1-3:

1-.....

2-.....

3-.....

b) Zaznacz właściwe uzupełnienia spośród odpowiedzi oznaczonych literami A–B oraz cyframi 1–3, tak aby powstało stwierdzenie prawdziwe.

W związku z wydaniem *Aktu 5 listopada* autor karykatury w sposób symboliczny wyraził:

A.	niepokój,	ponieważ	1.	cieszył się, że państwa centralne uzyskają wsparcie polskich żołnierzy, którzy mogli odegrać decydującą rolę w toczącej się wojnie.
			2.	miał wątpliwości, czy w przyszłości Polacy nie wykorzystają okazji do uniezależnienia się od państw centralnych.
B.	radość,		3.	dostrzegał, że Polacy mogą okazać się wiernymi sprzymierzeńcami państw centralnych w walce przeciwko znenawidzonej carskiej Rosji.

Instrukcja przygotowania przemówienia

Wyobraź sobie, że reprezentujesz Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r.

Przygotuj tekst wystąpienia skierowanego do przedstawicieli zwycięskich mocarstw ententy w sprawie odzyskania przez Polskę niepodległości i wytyczenia granic odrodzonego państwa. Wykorzystaj informacje ze s. 139–141 podręcznika oraz wiedzę na temat historii ziem polskich. W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołaj się do:

- zaangażowania militarnego Polaków po stronie państw ententy w czasie I wojny światowej,
- wcześniejszych deklaracji dotyczących sprawy polskiej, które zostały ogłoszone przez władze Stanów Zjednoczonych, Francji i Wielkiej Brytanii, a także Niemiec i Rosji (władze carskie i rewolucyjne),
- żądań terytorialnych (jakie ziemie i dlaczego powinny wejść w skład niepodległej Polski).